



Izobraževalne politike in program Erasmus

25. 10. 2019



Nataša Goršek Mencin
Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji

Pristojnosti na področju izobraževanja in usposabljanja v Evropski uniji

Države članice:

- pristojne za upravljanje svojih izobraževalnih sistemov.

Evropska komisija:

- podporna vloga,
- koordinacija sodelovanja med državami,
- usklajevanje izobraževalnih politik,
- financiranje pobud za podporo izobraževanja v Evropi.

Izobraževanje in usposabljanje imata ključno vlogo pri reševanju socialno-ekonomskih, demografskih, okoljskih in tehnoloških izzivov, s katerimi se soočajo Evropa in njeni državljani danes in s katerimi se bodo morali soočiti tudi v naslednjih letih.

Evropski svet, marec 2002:

Prvi strateški okvir za evropsko sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja, ki temelji na skupnih ciljih;

Evropski svet, maj 2009:

Posodobljen strateški okvir za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju v okviru Strategije 2020 („ET 2020“).

Štirje strateški cilji ET 2020

1. **Vseživljenjsko učenje in mobilnost** se morata uresničevati s sistemi izobraževanja in poklicnega usposabljanja, ki so **bolj odzivni na spremembe in bolj odprti za širši svet**.
2. **Kakovost in učinkovitost izobraževanja in usposabljanja se morata izboljšati**, zato je treba več pozornosti nameniti dvigu ravni osnovnega znanja in spretnosti, kot sta pismenost in računanje, povečanju privlačnosti **matematičnih, naravoslovnih in tehnoloških vsebin ter krepitvi jezikovnih kompetenc**.
3. **Spodbujati je treba pravičnost, socialno kohezijo in aktivno državljanstvo**, tako da lahko vsi državljani, ne glede na njihove osebne, socialne ali gospodarske razmere, **vse življenje še naprej razvijajo znanja in spretnosti, pomembne za specifična delovna mesta**.
4. **Spodbujati je treba ustvarjalnost in inovativnost, vključno s podjetništvom**, na vseh ravneh izobraževanja in usposabljanja, ker so to ključna gonila trajnostnega gospodarskega razvoja. Še posebej je treba pomagati posameznikom, da postanejo **digitalno pismeni in razvijejo samoiniciativnost, podjetništvo in kulturno zavest**.

Prednostne naloge EU Strategije 2020 na področju izobraževanja

- Prilagoditev znanja in spretnosti potrebam trga.
- Znižanje števila osipnikov na manj kot 10 %.
- Povečanje deleža visokošolskih diplomantov na najmanj 40 %

Kako deluje?

- **Letni pregled izobraževanja in usposabljanja:** ocena napredka držav glede na nabor meril.
- **Evropski semester:** okvir za usklajevanje ekonomskih politik med državami, spremljanje napredka držav ter analiza na različnih področjih, tudi na področju izobraževanja in usposabljanja.
- **Priporočila** državam za odpravo največjih težav v okviru Evropskega semestra.

Pregled izobraževanja in usposabljanja SLOVENIJA (september 2019)

- Vključitev v predšolsko vzgojo in varstvo se približuje referenčni vrednosti EU.
- Delež slovenskih dijakov v višjem sekundarnem izobraževanju, vpisanih v poklicno izobraževanje in usposabljanje, je med največjimi v EU, stopnja zaposlenosti takih diplomantov pa je visoka.
- Učiteljev, ki prvič vstopajo na trg dela, je dovolj, vendar bo veliko učiteljev kmalu doseglo upokojitveno starost, v nekaterih kategorijah pa jih je že zdaj premalo.
- Delež prebivalstva s terciarno izobrazbo je visok, vendar obstajajo velike razlike med moškimi in ženskami ter med osebami, rojenimi v Sloveniji, in tistimi, rojenimi v tujini.

Evropski semester - priporočilo za Slovenijo za 2019 in 2020

„ Povečati zaposljivost nizko usposobljenih in starejših delavcev z izboljšanjem ustreznosti izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela ter z ukrepi vseživljenjskega učenja in aktivacijskimi ukrepi, vključno z izboljšanjem digitalne pismenosti.“

Financiranje pobud

Dolgoročni
proračun EU
2021- 2027



Operativni
programi

Operativni program Erasmus

- Sedanji program Erasmus+ s proračunom v višini 14,7 milijarde evrov se izvaja v obdobju 2014–2020.
- Predlog za nov program Erasmus je del poglavja „Vlaganje v ljudi“ dolgoročnega proračuna EU.

Zanimivost:

- Od uvedbe leta 1987 je program Erasmus podprl več kot 9 milijonov študentov, učencev, vajencev in prostovoljcev.

RAZREZ NOVEGA PRORAČUNA EVROPSKE UNIJE



I. ENOTNI TRG, INOVACIJE IN DIGITALNO

187,4

- 1 Raziskave in inovacije
- 2 Evropske strateške naložbe
- 3 Enotni trg
- 4 Vesolje



KOHEZIJA IN VREDNOTE

442,4

- 5 Regionalni razvoj in kohezija
- 6 Ekonomska in monetarna unija
- 7 Vlaganje v ljudi, socialno kohezijo in vrednote



NARAVNI VIRI IN OKOLJE

378,9

- 8 Kmetijska in ribiška politika
- 9 Okolje in podnebni ukrepi



MIGRACIJE IN UPRAVLJANJE MEJA

34,9

- 10 Migracije
- 11 Upravljanje meja



VARNOST IN OBRAMBA

27,5

- 12 Varnost
- 13 Obramba
- 14 Odzivanje na krize



SOSEDSTVO IN SVET

123

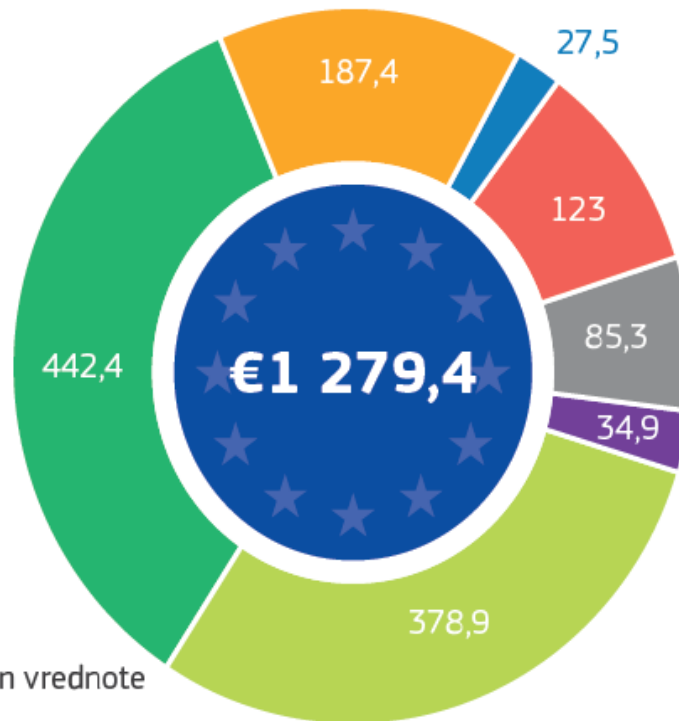
- 15 Zunanje delovanje
- 16 Predpristopna pomoč



EVROPSKA JAVNA UPRAVA

85,3

- 17 Evropska javna uprava





REGIONALNI RAZVOJ IN KOHEZIJA

EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ IN KOHEZIJSKI SKLAD

Proračun v višini 273 milijard evrov



Naložbe v raziskave in inovacije



Podpora za mala podjetja



Pomoč pri prehodu na nizkoogljično gospodarstvo



Podpora za digitalna, energetska in prometna omrežja



Financiranje boljše zdravstvene, izobraževalne in socialne infrastrukture ter trajnostnega urbanega razvoja

EVROPSKI SOCIALNI SKLAD+

Proračun v višini 101 milijarde evrov



Naložbe v ljudi



Zagotavljanje pravičnejših priložnosti za vse



Financiranje znanj in spretnosti, zaposlovanja mladih in socialnega vključevanja

Slovenija bi bila upravičena do 3,5 milijarde evrov oziroma do 240 evrov na prebivalca, kar je več kot dvakratnik povprečja EU.

Kohezija in vrednote

7. poglavje: Vlaganje v ljudi, socialno kohezijo in vrednote (139,5 milijarde evrov)

- **Večja osredotočenost na mlade:**

Podvojitvev proračuna za Erasmus na 30 milijard evrov od tega bo 25,9 milijarde evrov namenjenih za izobraževanje in usposabljanje, 3.1 milijarde evrov za mlade in 550 milijonov evrov za šport.

- **Odpravljanje brezposelnosti mladih:**

Posebna sredstva v okviru Evropskega socialnega sklada.

- **Nov enoten in celovit instrument:**

Evropski socialni sklad, pobuda za zaposlovanje mladih, Sklad za evropsko pomoč najbolj ogroženim, Program za zaposlovanje in socialne inovacije ter program Zdravje.

Cilji novega programa Erasmus

- **Povečati število upravičencev:** na 12 milijonov: učenci, visokošolski študenti, praktikanti, učitelji, vodje usposabljanj, mladinski delavci, športni trenerji, dijaki poklicnega izobraževanja in usposabljanja in osebje v izobraževanju odraslih;
- **Doseči ljudi iz vseh socialnih okolij:** lažji dostop za manjše in lokalne organizacije za lažje sodelovanje ljudi iz okolij z manj možnostmi;
- **Okrepiti odnose s preostalim svetom:** povečana mobilnost in sodelovanje s tretjimi državami, in sicer s kombinacijo fizične in virtualne mobilnosti;
- **Osredotočiti se na študijska področja, usmerjena v prihodnost:** večji poudarek študijskim področjem, kot so energija iz obnovljivih virov, podnebne spremembe, okoljsko inženirstvo, umetna inteligenca ali oblikovanje;
- **Okrepiti evropsko identiteto prek potovanj:** DiscoverEU - odkrivanje evropsko kulturne dediščine in raznolikosti.

Evropski izobraževalni prostor

- *Študijska in učna obdobja v tujini so nekaj običajnega;*
- *Priznavanje kvalifikacij, pridobljenih v šolskem in visokošolskem izobraževanju po vsej EU;*
- *Znanje dveh jezikov poleg maternega postane pravilo;*
- *Možnost enakega dostopa do visokokakovostnega izobraževanja ne glede na socialno-ekonomski položaj.*

**HVALA ZA
POZORNOST**

